

Lahden kaupunki, Lahden seudun jätelautakunta, 02.06.2022

§ 20

Ehdotus jätehuoltomääräyksiä 1.1.2023 alkaen

8005/11.05.00.01/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

jätehuoltopäällikkö Tiia Yrjölä p. 044 416 3634

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja Kempainen Mika

Päätösehdotus

Jätelautakunta päättää

- Hyväksyä Liitteen 1 ehdotuksen jätehuoltomääräyksiä jatkovalmistelua varten.

- Asettaa ehdotuksen jätehuoltomääräyksiä julkisesti nähtäville 8.6.-8.8.2022 toimialueen kuntien verkkosivuille ja varata hallintolain 41 §:n mukainen vaikutusmahdollisuus mielipiteiden lausumiseen jätehuoltomääräysten luonnoksesta 8.8.2022 saakka.

- Pyytää lausuntoja ehdotuksesta jätehuoltomääräyksiä viranomaisen alueen kunnilta (Asikkala, Heinola, Hollola, Kärkölä, Lahti, Myrskylä, Orimattila, Padasjoki, Pukkila) ja kuntien ympäristönsuojeluviranomaisilta, rakennusvalvontaviranomaisilta, ympäristöterveysviranomaisilta sekä Hämeen ELY-keskukselta, Uudenmaan ELY-keskukselta, Päijät-Hämeen Pelastuslaitokselta, Salpakierto Oy:ltä ja pakkausjätteiden tuottajayhteisöiltä viimeistään 16.9.2022 mennessä.

Käsittely

Asian käsittelyn yhteydessä jäsen Pasi Ahola teki muutosehdotuksen päätösehdotukseen, että energijätteen erilliskeräystä jatketaan.

Varajäsen Marjut Hakala kannatti tehtyä muutosehdotusta.

Puheenjohtaja totesi, että oli tehty kannatettu esittelijän päätösehdotuksesta poikkeava ehdotus, minkä johdosta tulee äänestää. Selostus hyväksyttiin.

Puheenjohtaja teki seuraavan äänestys ehdotuksen äänestysjärjestelmässä:
Ne, jotka kannattavat esittelijän pohjaehdotusta äänestävät JAA, ja ne, jotka kannattavat jäsen Pasi Aholan muutosehdotusta, äänestävät EI.
Äänestysesitys hyväksyttiin.

Suoritettussa äänestyksessä annettiin 6 JAA-ääntä (Saara Laatta, Vilma Salminen, Jarmo Ruuth, Tiina Malm, Mari Kurisjärvi ja Jari Kaitera) ja 2 EI-ääntä (Marjut Hakala ja Pasi Ahola). Äänestyslista on pöytäkirjan liitteenä.

Puheenjohtaja totesi esittelijän päätösehdotuksen tulleen hyväksytyksi.

Perusteluosa

Tiivistelmä

Tavoitteena on, että yhdyskuntajätteestä valmistellaan uudelleenkäyttöön tai kierrätetään vähintään 55 prosenttia vuonna 2025, 60 prosenttia vuonna 2030 ja 65 prosenttia vuonna 2035.

Jätehuoltomääräykset tulee päivittää jätelain ja -asetuksen uudistuksen ja tiukentuneiden erilliskeräysvelvoitteiden takia. Lahden seudun jätelautakunnan alueella se tarkoittaa lajittelun tiukentumista ja muovin keräyksen muuttumista pakolliseksi isoilla kiinteistöillä. Lisäksi laissa määrätään, että biojätteen, kartonki-, muovi- ja lasipakkausjätteen sekä

metallin pakollinen keräys siirtyy kunnan kuljettamaksi.

Jätehuoltoviranomaisen kunnat ovat sopineet Salpakierto Oy:n osakassopimuksessa, että Salpakierto kilpailuttaa kuljetuksen.

Lisäksi ehdotuksessa esitetään mm. energijätteen keräyksestä luopumista asteittain. Kaikki muutokset on esitetty liitteessä 2.

Jätehuoltomääräysten esitetään tulevan voimaan 1.1.2023.

Jätehuoltomääräysehdotuksen valmistelu

Jätelain mukaan jätehuoltoviranomainen voi antaa tarpeellisia paikallisista oloista johtuvia yleisiä määräyksiä jätehuoltomääräyksissä.

Jätehuoltomääräysten valmistelu aloitettiin maaliskuussa 2021 pyytämällä kunnilta ja kuntien ympäristönsuojeluviranomaisilta lausuntoja ympäristöministeriön esittämiin jätehuollon erilliskeräyksen pakollisiin aluerajauksiin.

Heinola ja Heinolan ympäristönsuojeluviranomainen, Kärkölä, Asikkalan ympäristönsuojeluviranomainen ja Lahden kaupunki lausuvat aluerajauksista.

Marraskuussa 2021 jätehuoltoviranomainen pyysi määräysten valmisteluun evästyksiä, joita kuntien viranomaiset halusivat otettavan huomioon.

Kysely lähetettiin sopimuskuntien ympäristönsuojelusihteereille, rakennustarkastajille, ympäristöterveysviranomaisille, pelastuslaitoksen yhteyshenkilöille, Salpakierto Oy:lle ja kuntien jätevedenpuhdistamoiden yhteyshenkilöille. Huomioon otettavia seikkoja ei esitetty.

Jätehuoltomääräys luonnos oli maaliskuussa Salpakierto Oy:lla kommentailla ja kommentit on otettu huomioon. Lisäksi ympäristönsuojeluviranhaltijoilla oli mahdollisuus kommentoida luonnosta

huhtikuussa ja saadut kommentit on huomioitu kokonaisuudessaan ehdotuksessa.

Biojätteen, kartonki-, muovi- ja lasipakkausjätteen sekä metallin pakollinen erilliskeräys

Jätelainsäädännössä määritellään jatkossa pakollisen erilliskeräyksen minimitaso:

- biojätteen, kartonki-, muovi- ja lasipakkausjätteen sekä metallin pakollinen erilliskeräys vähintään 5 huoneiston kiinteistöissä 200 asukkaan taajamissa.
- biojätteen pakollinen keräys kaikilla kiinteistöillä 10 000 asukkaan taajamissa.

Jätehuoltoviranomainen voi halutessaan tiukentaa keräystä mutta poiketa siitä vain määräaikaisesti tiukoin ehdoin (jätelaki 15 § 2 mom). Nämä ehdot eivät täyty, joten erilliskeräys tulee järjestää jätelain minimivaatimusten mukaisesti.

Heinolan kaupunki ja Heinolan ympäristönsuojeluviranomainen esittivät pakollisen erilliskeräysalueen laajentamista ja Heinolan esittämät alueet on otettu mukaan pakolliseen keräykseen. Kärkölän kunta toivoi koko kunnan alueelle vapaaehtoisen keräyksen mahdollisuutta kaikilla asukkaille.

Asikkalan ympäristönsuojeluviranomainen esitti, että pakollista biojätteen keräystä ei ulotettaisi Heinolammin alueelle, jonne Lahden keskustaajama vuonna 2019 jatkui. Vuoden 2021 taajamarajauksessa Lahden keskustaajama ei yllä Asikkalan kunnan puolelle, joten alue ei kuulu asetuksen mukaiseen pakolliseen lajittelu alueeseen. Lahden kaupungin lisäämät rakentuvat alueet on lisätty pakollisen keräyksen piiriin. Hollolan kunta lausui, että pakollisen keräyksen aluetta on tarkoituksenmukaista

laajentaa vasta sen jälkeen, kun minimivelvoitealueet ovat keräyksen piirissä.

Pakollisissa erilliskeräysalueissa on kuntien lausuntojen lisäksi otettu huomioon asetuksen mukaisen aineiston muokkaaminen sellaiseksi, että kiinteistöt ovat joko rajauksen ulko- tai sisäpuolella. Rajausta on tarkoituksenmukaista tarkastella uudelleen, kun ehdotetun rajauksen vaikutuksista jätemääriin on saatu kokemusta. Koko alueella asukkaille ehdotetaan tarjottavaksi vapaaehtoista Salpakierto Oy:n kilpailuttamaa keräystä.

Kuljetusten siirtyminen

Biojätteen, kartonki-, muovi- ja lasipakkausjätteen sekä metallin pakollinen erilliskeräys siirtyy jätelain perusteella Salpakierron kuljetettavaksi 1.7.2023 alkaen ja biojätteen 1.7.2023-1.7.2024. Jätehuoltomääräyksissä päätetään porrastuksesta:

- Muovipakkausjäte 1.8.2023
- Kartonkipakkausjäte 1.10.2023
- Lasipakkausjäte ja metallijäte 1.1.2024
- Biojäte porrastettuna 1.3.2024 ja 1.7.2024

Energiajätteen erilliskeräyksen poistaminen

Energiajätteen erilliskeräys käynnistynyt asteittain 1998 alkaen, koska tarkoituksena oli erityisesti vähentää loppusijoitettavan jätteen määrää. 2008 on aloitettu sekajätteen poltto Kotkan Energian jätevoimalassa Kotkassa. Lahti Energialle toimitettava SRF-polttoaineen määrä on

marginaalinen Lahti Energian käyttämästä polttoaineesta. Energiajäte ja sekajäte päätyvät tällä hetkellä siis molemmat energiahyötykäyttöön ei loppusijoitukseen.

Tällä hetkellä haasteena on jätteen kierrätyksen lisääminen sen energiakäytön sijaan. Tämän vuoksi lainsäädäntöä on muutettu niin, että biojätteen, kartonki-, muovi- ja lasipakkausjätteen sekä metallin erilliskeräys on pakollista entistä pienemmillä kiinteistöillä. Lahden seudun jätelautakunnan alueella ei ole aiemmin ollut pakollista muovin erilliskeräystä, joka nyt tulee lainsäädännön perusteella pakolliseksi isommilla kiinteistöillä.

Vaikutuksia kierrätysasteeseen on tarkasteltu erilaisille skenaarioilla. Skenaarioissa tarkasteltiin miten kierrätysasteeseen vaikuttaa mm. energiajätteen erilliskeräyksen säilyttäminen tai sen lopettaminen. Käytännössä laskelmien perusteella vaikutus kierrätysasteeseen on lähes sama on 1-4 huoneiston kiinteistöillä energiajäte astia tai ei. Näin ollen perusteita energiajätteen erilliskeräyksen jatkamiselle ei ole myöskään kierrätysasteen näkökulmasta. Kierrätysasteen näkökulmasta enemmän merkitystä olisi biojätteen erilliskeräyksen laajentamisella kaikkiin kotitalouksiin.

Lainsäädännön mukaisesti mm. pakkausjätteitä voidaan kerätä yhdessä muiden jätejakeiden kanssa, mutta ne pitää pystyä erottelemaan muista jätteistä eikä niiden laatu saa heikentyä. Lahden seudun jätelautakunnan alueella ei pystytä energiajätteestä erottelemaan kartonkipakkauksia. Energiajätettä otetaan tällä hetkellä vastaan 35 kg/hlö/vuosi, kokonaisuutena noin 7000 tonnia vuodessa. Kun vähintään 5 huoneiston kiinteistöillä alkaa erilliskeräys, putoaa energiajätteen määrä noin 3000–3500 tonniin vuositasolla. Tälle vastaanotetulle määrälle ei ole

tarkoituksenmukaista tehdä investointeja, jotta kartonki pystyttäisiin erottelemaan energiajätteestä.

Energiajäte sisältää runsaasti kierrätykseen soveltuvia materiaaleja, lähes 90 % energiajätteen sisällöstä tulisi lajitella muualle kuin energiajätteeseen. Ne jätteet, joita ei erilliskerätä tai viedä Rinki-pisteelle sijoitetaan sekajätteeseen.

Muita keskeisiä muutoksia

Lukitus

Tällä hetkellä alueella ei ole yleistä jätehuollon lukitussarjaa, vaan Kiinteistöt luovuttavat avaimen astioita tyhjentäville yrityksille. Alueelle ehdotetaan sähköistä lukitusjärjestelmää, jota Salpakierto hallinnoisi. Jätetilojen lukitus tulisi toteuttaa jätehuoltomääräysten 24 §:n ja Salpakierto Oy:n ohjeiden mukaisesti 1.8.2023 mennessä.

Tyhjennysväli

Jos kiinteistöllä on biojätteen erilliskeräys, tai biojäte kompostoidaan, sekajätteen tyhjennysväli on tällä hetkellä maksimissaan 16 viikkoa. Sekajätteen tyhjennysväliä ehdotetaan lyhennettäväksi 12 viikkoon porrastaen energiajätteen keräyksestä luopumisen aikataulun mukaisesti. Sekajätteeseen tuleva jätemäärä tulee lisääntymään energiajätteen keräyksen luopumisen myötä.

Biojätteen kompostointia ja erilliskeräystä pyritään edistämään sillä, että alle 5 huoneiston kiinteistöillä sallitaan biojätteen tyhjennys talvisin maksimissaan 4 viikon välein nykyisen 2 viikon sijaan.

Kompostointi-ilmoitus

Lahden seudun alueella tulee jo voimassa olevien jätehuoltomääräysten mukaisesti ilmoittaa biojätteen kompostoinnista. Kompostointi-ilmoitus velvoite on nostettu lainsäädäntötasolle ja jätehuoltoviranomaisen edellytetään merkitsevän tiedot kuljetusrekisteriin. Kompostointi-ilmoitus on jäteasetuksen mukaan voimassa 5 vuotta, aiemmin ilmoituksen voimassaoloaikaa ei ollut määritelty.

Biojätteen erilliskeräys yleisötapahtumissa

Biojäte ehdotetaan lajiteltavaksi ja erilliskerättäväksi aina, kun yleisötilaisuudessa tarjoillaan elintarvikkeita.

Jatkokäsittely

Ehdotus jätehuoltomääräyksiksi asetetaan julkisesti nähtäville 8.6.-8.8.2022 toimialueen kuntien verkkosivuille ja kaikille varataan hallintolain 41 §:n mukainen vaikutusmahdollisuus mielipiteiden lausumiseen ehdotuksesta jätehuoltomääräyksiksi 8.8.2022 saakka.

Ehdotuksesta pyydetään lausuntoja viranomaisen alueen kunnilta (Asikkala, Heinola, Hollola, Kärkölä, Lahti, Myrskylä, Orimattila, Padasjoki, Pukkila) ja kuntien ympäristönsuojeluviranomaisilta, rakennusvalvontaviranomaisilta, ympäristöterveysviranomaisilta sekä Hämeen ELY-keskukselta, Uudenmaan ELY-keskukselta, Päijät-Hämeen Pelastuslaitokselta, Salpakierto Oy:ltä ja pakkausjätteiden tuottajayhteisöiltä viimeistään 16.9.2022 mennessä.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kuulutus

- Alueen kuntien tietoverkko: Asikkala, Heinola, Hollola, Kärkölä, Lahti, Myrskylä, Orimattila, Padasjoki, Pukkila

Lausuntopyyntö

- Alueen kunnat: Asikkala, Heinola, Hollola, Kärkölä, Lahti, Myrskylä, Orimattila, Padasjoki, Pukkila
- Alueen kuntien ympäristönsuojeluviranomaiset: Asikkala, Heinola, Hollola, Kärkölä, Lahti, Myrskylä, Orimattila, Padasjoki, Pukkila
- Alueen kuntien rakennusvalvontaviranomaiset: Asikkala, Heinola, Hollola, Kärkölä, Lahti, Myrskylä, Orimattila, Padasjoki, Pukkila
- Alueen kuntien ympäristöterveysviranomaiset: Asikkala, Heinola, Hollola, Kärkölä, Lahti, Myrskylä, Orimattila, Padasjoki, Pukkila
- Hämeen ELY-keskus
- Uudenmaan ELY-keskus
- Päijät-Hämeen pelastuslaitos
- Salpakierto Oy
- Suomen Uusiomuovi Oy, Mepak-Kierrätys Oy, Suomen Keräyslasiyhdistys ry, Suomen Kuitukierrätys Oy, Puupakkausten Kierrätys PPK Oy

Liitteet:

Ehdotus jätehuoltomääräyksiksi

Muutokset jätehuoltomääräyksiin

Jätehuoltomääräysten perustelumuistio